

Да, наша опозиција је клинички мртва. Питање је да ли има шансе да се ускоро пробуди. Или просто треба искључити апарате и позвати свештеника.

Радикали су сада као онај џин који је сам себи одсекао главу. Глава поскакује наоколо, смеје се, показујући да је све у најбољем реду и нада се да ће јој брзо израсти ново тело. Са друге стране, огромно трупло се тетурало лево, десно, не знајући шта да ради, маше рукама, а уместо главе себи је насадило мобилни телефон.

Распад неће од те велике партије да направи две мање, али у збиру једнако јаке странке. Добили смо две креатуре, два нефункционална и зависна богаља. Она глава ће од сада зависити од посланичке већине, односно од већине у Административном одбору. Заправо, зависиће од владе, а најтачније – од економских моћника и страних бирократа, који су ту владу и скројили. Уопште се не бих смео заклети да управо они, својим ласкањима и обећањима, нису и улили глави помисао да ће јој бити боље без тела.

Са друге стране, оно гротескно трупло зависиће од брзине и прецизности упутстава која стижу из Схевенингена. Оданде се можда и може дати неки општи савет. Али, овом труплу ће се морати непрестано командовати: „Дигни ногу, спусти ногу, дигни руку, спусти руку...”. То трупло ће се, зато, више саплитати и рушити ствари око себе него што ће нешта ваљано радити. А да не говоримо о томе да ће сви други пре трупла знати шта му је мозак из Схевенингена наредио да уради. И тако, када се једне године мозак врати, затећи ће само бедну олупину од тела, разваљену и неупотребљиву.

Када нека велика странка пропада корист извлаче околне, мање странке. Логично би било да из овога корист извуче ДСС. Али, њих је, у последњих годину дана, стално нешто изненађивало. Албанци су на Косову прогласили независност. ДСС је био изненађен. САД и ЕУ су за Коштуницу објавили да је „човек који мора да оде”. ДСС је био изненађен. СПС није хтео у њихову коалициону владу. ДСС је био изненађен. Није више било министарских и председничких положаја, требало је ићи у опозицију. ДСС је био изненађен. Остало се и без Београда. ДСС је био изненађен. И ево сада, распада се главни опозициони савезник. ДСС је опет изненађен.

Та чудна неспремност да се ваљано одговори на изазове и да се игра улога стварне, системске опозиције долази највише од једне лакомислености и наивности. Док су били у влади, људи из ДСС-а нису озбиљно помишљали да ће поново морати у опозицију. Они нису обезбедили ниједан медиј, који ће их „покривати” кад оду са власти. Сада увиђају како чак и оно паметно што кажу нема ко да пренесе. Они су лакомислено отерали из странке једног политички амбициозног, али прилично бенигног тајкуна. Сада морају да зависе од једног или двојице страначки неамбициозних, али политички опасних богаташа. Бавећи се владом и управом они су запустили страначки апарат. Они су запустили и интелектуалне канале за размену идеја са околином. Сада се чуде што им странка, кад је најпотребније, слабо ради. И чуде се што је интелигенција прилично уздржана на њихове позиве да „у овој тешкој ситуацији” почне нешто да смишља.

Чак и од обједињавања опозиције, којим се летос толико претило, сада тешко да има ишта. Оне две посвађане радикалске странке још дуго се неће моћи окупити око неког посла. Када се, 1992, поделио ДС требало је да прођу четири године, па да се ДС и ДСС поново нађу у политичком савезу. То значи да ће „стари” и „нови” радикали моћи нормално да сарађују тек негде око 2012. године.

Стога се не треба чудити да многи сада задовољно трљају руке: министри, амбасадори, богаташи, новинари – друштвено-политички радници... И заиста, ова година, која је почела са толико страха и неизвесности за целу евроатлантску политичку класу у Србији завршава се неочекиваним и потпуним тријумфом. Огромна енергија народног незадовољства, спонтано пробуђена 17. фебруара, енергија која је могла читав систем да доведе у питање, није била искоришћена и нестала је. Они који нису знали ту енергију да задрже, полетели су да распишу изборе. Но, иако је народ већином гласао за суверенистичке странке, једна странка из суверенистичког блока прешла је на другу страну. Тако је са суверенистичким гласовима направљена унионистичка влада. Штавише, захваљујући управо том пребегу, унионисти су добили и Београд, преузевши готово све националне ресурсе. А сада, са сломом највеће опозиционе странке, њихова власт изгледа јаче и трајније него иједна друга после Милошевића.

Да, ова опозиција је клинички мртва. Зато ће њу баш носиоци власти да одржавају на апаратима. Јер, са таквом опозицијом лако је владати. Али, слаба опозиција значи слабу демократију. А слаба демократија значи неодговорну власт. Зато би ипак требало нешто предузети. Макар искључити апарате и позвати свештеника. Да би могао доћи неко ко је стварно жив, испрен и делатан.

[објављено: 11/09/2008]